به نام خدا

چشم انداز سازمان شیلات ایران در سال های برنامه هفتم پیشرفت

مقدمه

شیلات، به عنوان یکی از بخش‌های حیاتی صنعت کشاورزی و منابع طبیعی، به مطالعه و بهره‌برداری از منابع آبزیان در محیط‌های طبیعی و پرورشی می‌پردازد. این صنعت شامل تمامی جنبه‌های مرتبط با آبزی پروری، صید، مدیریت آبزیان و صنایع وابسته می باشد.

این بخش یکی از مهم‌ترین زیربخش‌های اقتصادی در تأمین امنیت غذایی، تجارت، اشتغال‌زایی، کارآفرینی و محرومیت‌زدایی در جهان است. اقتصاد شیلاتی در کنار سایر فعالیت های تجاری رایج در دریاها و مناطق توسعه این مناطق بوده است.

همواره یکی از چالش های جهان، تامین غذا است. با توسعه صنعت و فناوری های علمی از دغدغه های گذشته کاسته شده با این حال، امروزه اهمیت برقراری امنیت غذایی از بعد دسترسی همه مردم به غذای سالم برای بیش از 9 میلیارد نفر جمعیت جهان در سال 2050 بیش از پیش موردنظر است. انسان از 4 میلیارد تن غذایی که استفاده می کند، 97 درصد آن را از 3 تا 5 درصد سطح زمین به دست می آورد که قابل کشت و زرع است، اما از 71 درصد زمین که پهنه های آبی است، تنها 3 درصد غذای انسان تأمین می شود.

با توجه به محدودیت های جهانی کشاورزی و دامپروری بشر الزاماً باید اقدامات اساسی و همه جانبه ای برای بهره‌گیری بیشتر از آب دریاها و افزایش تولید ماهی و سایر آبزیان از طریق آبزی پروری به عمل آورد به طوری که برای دسترسی به این غذای ارزشمند و تقاضای آن عواملی مانند رشد جمعیت، افزایش سطح درآمد و بالا رفتن فرهنگ جامعه بسیار مؤثرند، روند مصرف آبزیان در جهان نشان می دهد از نیمه دوم دهه 1980 با توجه به کاهش شدید سلامتی و پی بردن به ارزش غذایی بالای فرآورده های دریایی، تقاضای این پروتئین بیش از گذشته نسبت به سایر پروتئین های حیوانی رشد داشته است.

شیلات یکی از زیر بخش‌های مهم بخش کشاورزی در اقتصاد ایران می‌باشد. این زیربخش که در برگیرنده فعالیت‌های صید و آبزی پروری در کشور است، به واسطه ذخایر دریایی و منابع آبی شایان توجّه در کشور، از اهمیّت خاصّی برخوردار است. این زیربخش اقتصادی، به لحاظ تامین بخشی از منابع پروتئین کشور در ایجاد امنیت غذایی، درآمد ارزی و اشتغال زایی و همچنین به دلیل وجود ظرفیت‌های بالقوه فراوان برای کمک به رشد و توسعه اقتصاد کشور، بسیار با اهمیّت می‌باشد.

وجود پتانسیل های متعدد شیلاتی درکلیه استان های کشور و جاذبه سرمایه گذاری در این زیر بخش کشاورزی از یک سو، ارتقا فرهنگ مصرف آبـزیان، دانش عمومی و مـزایای بی شمـــار مصرف این منبع بی بدیل پروتئین از سویی دیگر ، می تواند زمینه های رشد و توسعه این صنعت را فراهم آورد.

سازمان شیلات ایران به عنوان یکی از زیر بخش‌های وزارت جهاد کشاورزی در تأمین امنیت غذایی آحاد جامعه از طریق تامین گرم پروتئین حیوانی روزانه و غذای سلامتی، ایجاد درآمد داخلی و درآمدهای ارزی حاصل از صادرات و اشتغال زایی از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است.

حوزه شیلات با توجه به گرایش اصلی صید، آبزی پروری، بهره برداری از اکوسیستم های طبیعی و عمل آوری و فرآوری محصولات شیلاتی، در ۴ دهه اخیر همپای سایر فعالیت های کشاورزی و صنعتی در راستای توسعه، گام برداشته و مسیر پیشرفت را طی نموده است.

چشم انداز

با استناد به ماده۳۲ قانون برنامه پنجساله هفتم پیشرفت ـــ در اجرای سیاست های کلی اقتصاد مقاومتی و بندهای (۶) و (۱۱) سیا ست های کلی برنامه پنج ساله هفتم و به منظور تأمین امنیت غذایی پایدار و غذای سالم و با کیفیت برای آحاد جامعه، پایداری مناطق روستایی و عشایری و توزیع متعادل جمعیت بین مناطق رو ستایی و شهری و تحقق اهداف کمّی زیر مطابق با احکام این ف صل اقدام می شود :جدول شماره (۶) ـ سـنجه عملکردی امنیت غذایی و ارتقای تولید محصـولات کشـاورزی : میزان تولید کل آبزیان در کشـور به ۱۸۰۰ هزار تن خواهد ر سید مطابق با سیا ست‌های سازمان شیلات ایران در بخش صید و صیادی کاهش فشار بر ذخایر ساحلی و افزایش و توسعه برداشت از آب های دور و بین المللی و سواحل سایر کشورها بود. در بخش آبزی پروری، پایداری آبزی پروری در آب شیرین، توسعه بهره برداری از آب های شور و لب شور، پرورش در آب های نامتعارف و افزایش بهره وری عوامل تولید می باشد.

- افزایش تولید آبزیان از ۱۳۵۲ هزار تن در سال ۱۴۰۱ (سال پایه) به ۱۸۰۰ هزار تن در سال ۱۴۰۷ (افق برنامه) (رشد ۳۳ درصد)
- افزایش صـید آبزیان از ۷۵۱ هزار تن در سـال ۱۴۰۱ (سـال پایه) به ۸۵۰ هزار تن در سـال ۱۴۰۷ (افق برنامه) (رشد۱۳ درصد)
- افزایش تولیدات آبزی پروری از ۶۰۱ هزار تن در سال ۱۴۰۱ (سال پایه) به ۹۵۰ هزار تن در سال ۱۴۰۷ (افق برنامه) (رشد ۵۸ درصد)

- افزایش بهره وری در تولید آبزیان از ۱۰ درصد در سال ۱۴۰۱ (سال پایه) به ۳۵ درصد در سال ۱۴۰۷ (افق برنامه) (رشد ۲۵۰ درصد)
- افزایش سرانه عرضه آبزیان و محصولات شیلاتی از ۱۴,۱ کیلوگرم در سال۱۴۰۱ (سال پایه) به ۱۷ کیلوگرم در سال ۱۴۰۷ (افق برنامه) (رشد ۲۰ درصد)

- افزایش گرم پروتئین مصرفی روزانه آبزیان و محصولات شیلاتی از ۷,۱۴ گرم در سال ۱۴۰۱ (سال پایه) به ۹ گرم در سال ۱۴۰۷ (افق برنامه) (رشد ۲۶ درصد)
- افزایش اشتغال در زیربخش شیلات و آبزیان از ۲۴۹ هزار نفر در سال ۱۴۰۱ (سال پایه) به ۲۸۷ هزار نفر در سال ۱۴۰۷ (افق برنامه) (رشد ۱۵ درصد)
- افزایش مقدار صادرات آبزیان و محصولات شیلاتی از ۱۸۱ هزار تن در سال ۱۴۰۱ (سال پایه) به ۳۰۰ هزار تن در سال ۱۴۰۷ (افق برنامه) (رشد ۶۶ درصد)
- افزایش ارزش صادرات آبزیان و محصولات شیلاتی از ۶۰۵ میلیون دلار در سال ۱۴۰۱ (سال پایه) به ۱۰۰۰ میلیون دلار در سال ۱۴۰۷ (افق برنامه) (رشد ۶۵ درصد)
- افزایش رهاسازی بچه ماهی و میگو از ۳۷۰ میلیون قطعه در سال ۱۴۰۱ (سال پایه) به ۵۰۰ میلیون قطعه در سال ۱۴۰۷ (افق برنامه) (رشد ۳۵ درصد)
- افزایش تولید ماهیان زینتی از ۳۲۳ میلیون قطعه در سال ۱۴۰۱ (سال پایه) به ۵۰۰ میلیون قطعه در سال ۱۴۰۷ (افق برنامه) (رشد ۵۵ درصد)